

Сергій Дацюк

Філософ

ВИРОДЖЕННЯ РЕВОЛЮЦІЇ

26 листопада 2019

Революція зазвичай протиставляється контрреволюції. При цьому контрреволюція як реакція дозволяє революції взяти паузу для того, аби знайти в собі сили започаткувати новий етап, відкрити так би мовити нове дихання.

Виродження революції є річ більш страшна для революції, бо вона припиняє саму можливість для революції продовжуватись. Виродження революції знищує самі умови виникнення наступного етапу революції. Виродження революції зазвичай пов'язане з інтелектофобськими, обивательськими, ресентиментальними, компрадорськими внутрішніми діями, які також можуть мати зовнішні стимули.

По моїх статтях ви можете побачити усі зміни ставлення до Революції Гідності 2013-2014 років:

- перша річниця (2014) – ["За лаштунками революції-2014"](#),
- друга річниця (2015) – ["Революція Гідності – два роки після початку"](#),
- третя річниця (2016) – ["Рушійні сили історії та революції"](#),
- четверта річниця (2017) – ["Статус революції"](#).

На п'яту річницю мені не було чого сказати про революцію, бо аналізуючи свої статті-блоги тих місяців, я бачу, що йшло активне виродження революції. Тогочасна стаття ["Розлом"](#) фіксує цей момент вибору. Поступово виродження революції сталося разом з [виродженням самих революціонерів](#).

Шоста річниця Революції Гідності позначена Меморіальним мікро-Майданом Ресентименту, апофеозом якого стала промова Софії Федини, з класично ресентиментальним ["Роз'ятріть цю рану"](#). Якщо ран стало ще більше, то початкова рана не здається вже такою болючою, відтак її не має сенсу ятрити, а біль стає нормою життя. "Небесна сотня"

Євромайдану була швидко девальвована тисячами жертв від агресії Росії на Донбасі.

Власне стаття "Статус революції" за 2017 рік, де був зроблений структурний аналіз революції, дає нам можливість зрозуміти і структуру виродження революції. Окрім того, до тієї структури ми мусимо додати приховані, раніше слабо видимі і слабо аналізовані структури –

- **компрадорський переворот**
- **неоколоніалізм**
- **глибинна держава.**

1. Виродження геополітичної революції у геополітичну кризу

Геополітична революція була пов'язана зі зміною геополітичної орієнтації з Росії на Європу. Геополітичні досягнення Революції Гідності за 6 років звелися лише до безвізового режиму, бо ані членство в ЄС, ані членство в НАТО Україні не світить в найближчій перспективі.

Асоціація України з ЄС, безвізовий режим для України, підтримка України з боку США та ЄС у війні з Росією на тлі олігархізації, корупції, капітуляції перед Росією це все сумнівні досягнення на тлі втрати суверенітету над майбутнім.

Без стратегування Україна матиме лише негативні наслідки від цього – посилення зовнішнього управління, шалену еміграцію, борги перед США та ЄС, які будуть конвертовані у позбавлення України її найдорожчих активів.

ЄС і США самі опинилися у вирі катастрофічних для них внутрішньо- та зовнішньополітичних проблем, і їм стало не до України. Відтак Україна почала сприйматися США та ЄС не як прозахідний протосуб'єкт, а як об'єкт здирництва та жорсткого зовнішнього управління.

Інтеграція у Європу, яка власне була установкою Євромайдану, поступово втрачає свою привабливість.

Це зумовлено такими обставинами:

- 1) Процеси дезінтеграції самої Європи (Брекзит та ряд антиукраїнських націоналістичних рухів, зокрема в Польщі та Угорщині);

2) Політична криза в США, яка спровокована зокрема і Україною, і яка погіршила відносини України з США;

3) Повсюдна криза олігархії та держави, електоральної демократії і ліберального ринку, які були підвалинами геополітичних уявлень;

4) Наближення нового витку світової кризи, руйнування традиційних уявлень світової політики, які могли бути основою для геополітичної революції, і неспроможність України здійснити теоретичні розробки постгеополітичних підходів.

Україна в принципі не може досягти геополітичних цілей своєї революції, бо ці цілі були примітивні, не спиралися на інтелектуальні зусилля, не містили інновацій.

2. Антиколоніальна революція виродилася у прозахідний неокolonіалізм

Антиколоніальна революція завжди має не меті становлення власного стратегічного мислення, появу та впровадження власних соціальних інновацій, появу самостійної економічної політики з довгостроковими проектами та програмами розвитку, продукування власного сучасного виробництва замкнених циклів, появу власних культурних досягнень світового рівня, вибух соціальної енергетики від вивільненої постколоніальної свободи.

Євромайдан 2013-2014 виявився не знищенням колоніальної орієнтації, а зміною вектора залежності. Незалежність від Росії успішно трансформувється у залежність від Заходу.

Власне сталося те, про що **попереджали я** і цілий ряд експертів: **західний колоніалізм нічим не ліпший за російський колоніалізм.**

За західні санкції щодо Росії у війні з Україною у нас обов'язково будуть вимагати відшкодування – банкопадами, відсотками ВВП, землею, стратегічними підприємствами, газотранспортною системою, робочою силою, повною здачею держави у зовнішнє управління, приналежністю душ і сердець ліберальному ринку.

3. Виродження антиолігархічної та антикорупційної революції у Глибинну Державу

Олігополія в Україні в результаті Революції Гідності досягла небувалого рівня. В Україні було створено справжню Глибинну чи Тіньову Державу, яка замістила собою Публічну Державу, яка до цього хоча б позірно була орієнтована на загальне благо.

Глибинна держава знищила саме явище корупції, бо коли мова йде вже не про руйнацію Публічної Держави, а про творення Тіньової Держави, яка витіснила Публічну Державу, то всякі антикорупційні органи взагалі не мають сенсу

Ми не просто нічого не змогли зробити з олігархами у Глибинній Державі. Це олігархи зробили з нами все, що захотіли. Олігархи під час війни продовжували здирництво і мародерство, торгівлю частинами економічного суверенітету, пропаганду олігархічної політики та олігархічного порядку денного.

Це власне олігархи нав'язали нам Мінські домовленості і капітуляцію щодо Росії. Це олігархи довели суспільну думку до такого стану маніпуляції, де стратегічна комунікація стала вже в принципі неможливою.

Це не ми забрали активи олігархів у офшорах. Це західні країни та компанії забирають активи наших олігархів.

Українські олігархи під тиском цих західних структур управління та судочинства загнивають і не мають жодних перспектив на розвиток всередині України чи за її межами.

Вибір між олігархічними націонал-патріотами і прозахідними компрадорами це нікчемний вибір, якого робити немає сенсу. Тобто вибір є, а робити його не треба.

Потрібно руйнувати саму ситуацію вибору – руйнувати Глибинну Державу.

Але навіть цього ми зробити не можемо, бо Публічної Держави у нас фактично не лишилося завдяки діям компрадорів, які передають Глибинну Державу у зовнішнє управління.

Оглядаючись на ці 6 років, потрібно сказати, що Євромайдан був олігархічною революцією, де було сподівання на силу та розум громад в структурах інтелектуальної стратегічної організації.

Але цим сподіванням не судилося справдитися.

4. Соціально-економічна революція, в принципі, не відбулася

Соціально-економічна революція відбувається шляхом розробки стратегій, програм, проектів, продукування та впровадження власних соціально-економічних інновацій або хоча б реформ, якщо світ при цьому знаходиться в процесі сталого розвитку, а не перебуває сам в стані кризи, яка обезсмилює будь-які реформи за наявними зразками.

Мова іде про те, що **масштаби** корупційного розкрадання, олігархічного привласнення та здирництва, роздачі за борги, виведення в офшори, втрат через окупацію територій багатства України є **рідкісними навіть для всієї світової історії**.

Соціально-економічна некомпетентність України сягає такого рівня, що, якщо не бути патріотом, можна було б просити друзів та ворогів спасти нас від самих себе.

5. Виродження національної революції в компрадорський переворот

Націоналістична революція можливо єдина, яка була проведена найглибше, оскільки в ній були перетворення формального характеру:

- декомунізація
- українізація
- автокефалія.

Найбільшого успіху досягла декомунізація. Меншого успіху досягла автокефалія церкви. Надзвичайно суперечливою є спроба радикальної мовної українізації.

Спроба реструктурувати колективну пам'ять за національними установками наразилася не несприйняттю різних верств українців.

Оскільки важливі для сучасної громади завдання **націоналістів** були виконані, вони поступилися підтримкою **націонал-патріотам**, які зайняли в політиці нішу нової проактивної меншості.

У національній орієнтації проявилися дві основні установки на:

- 1) націонал-патріотичну гіперідентичність і
- 2) прозахідну гіпоідентичність.

Націонал-патріотична гіперідентичність заснована на таких установках: "радикальна українізація", "капітуляції – ні, але і воювати ми не будемо", "ми будемо зволікати і подовжувати мляву війну, вона

якось сама розсмокчеться, і тим самим ми перехитримо і Росію, і Захід", "ми велика нація, нам потрібно позбавитися власної національної меншовартості", "нам потрібно встати з колін, але ми це так не називаємо, бо це в Росії так називають", "армія, мова, віра – це наші скрепи, але ми їх так не називаємо, бо це в Росії їх так називають", "ми ні в чому не винуваті, в усьому Путін винуватий і його агенти всередині України", "воювати треба не з "Русским миром" назовні, а всередині України – з "щупальцями русского мира", "краще олігарх і корупціонер, але за українську націю, ніж небагатий професіонал, але ненаціоналіст", "думки громади нам нецікаві, бо громада некомпетентна в питаннях українізації, історії, державності і т.д."

Прозахідна гіпоідентичність заснована на таких установках: "радикальна лібералізація", "миротворчість шляхом капітуляції, але ми її так не називаємо, це наші опоненти її так називають", "війну потрібно закінчити за будь-яку ціну, і нам уже на Заході сказали цю ціну, але ми будемо про це мовчати, маючи у тому числі і особисту зацікавленість", "ми не вміємо ефективно господарювати, тому потрібно продати в умовах війни в нижній точці падіння останні наші активи західним компаніям", "Росія не зможе забрати те, що ми віддамо Заходу", "нам потрібно працювати в турборежимі, так ми здійснимо зміни, які вже неможливо буде повернути назад", "пацифікація дає нам право на примус до геополітичного плюралізму в ЗМІ", "думки громади нам нецікаві, бо громада некомпетентна в питаннях економіки та зовнішньої політики".

Фактично **національна складова революції Гідності перетворилася на компрадоризацію внутрішньої політики.**

Тобто **прямим наслідком Євромайдану стали компрадори, навчені на західні гроші західним технологіям, з промитими на Заході мізками "ринку вирішує все", які готові віддати всі найбільші активи України західним компаніям, а саму Україну у пряме і безпосереднє зовнішнє управління, можливо вже навіть без самих компрадорів, бо навіть посередники в цьому разі не дуже ефективні.**

Віддамо Заходу всі наші активи, нехай вирішить усі наші проблеми – ось суть компрадорського перевороту, який відбувся у нас на очах.

6. Виродження громадянської революції в політику і маргінальні мікрогрупи

1) Громадянська активність не змогла протистояти:

- олігархічній політиці,
- глибинній державі та
- компрадорському перевороту.

2) Інтелектофобія націонал-патріотів та установки компрадорів на чужі знання та реформи знищили саму можливість програмно-проектної роботи громад.

3) Олігархічна комунікація з викривленим порядком денним розколола українську громаду.

4) Громадські лідери, які пішли у політику, зазнали політичного та персонального краху.

5) Маргінальні мікрогрупи спричинилися до розробки Суспільного Договору та інаваційної Конституції, які не мають підтримки громади та політиків.

6) Водночас все це вже не змогло зупинити **процес руйнування громадянського суспільства.**

7. Перспективи революції, що не відбулася

У українців не було вибору робити чи не робити Євромайдан. Якби ми не зробили Євромайдан, України вже б не було давно.

А от наскільки послідовно і тривало варто було робити Революцію Гідності – цей вибір є завжди, і він нікуди не дівся.

Головними установками Революції Гідності були:

- єдність,
- суверенітет і
- загальне благо для України.

Жодна з цих установок поки що не була реалізована стратегічним чином.

Гідність була чинником початку Революції, але українці не змогли лишитися гідними у процесах війни, реформ, антиолігархічної та антикорупційної боротьби.

Гідність стала маргіальною. Негідниками стали більшість людей, що приймають рішення.

8. Основні наслідки Революції Гідності:

1. Стратегічна суверенна еліта самоорганізувалася лише на рівні маргінальних мікрогруп, які не отримали не те що доступу, але навіть мінімального впливу на владу.

2. На рівні влади - тотальне спрощення («симпліфікація») цілей, завдань, методів:

- вибір реформ, а не інновацій;
- вибір зовнішнього управління, а не стратегування;
- вибір втечі від війни, а не відвоювання.

У цьому спрощенні - єдність прозахідних компрадорів, проросійських компрадорів, націоналістів та націонал-патріотів.

3. **Фактично прозахідні компрадори сьогодні закривають проект національної держави Україна.** В цьому сенсі Україна може відтворитися уже в якомусь іншому вигляді, якщо це звичайно комусь буде потрібне.

Ніхто не винуватий. Ми просто виявилися:

- морально слабкими,
- інтелектуально безсилимими, та
- організаційно безпорадними.

Можливо, власна держава в сучасному складному світі – це не для нас. Велика Україна виявилася нікому непотрібною, окрім маргіналів.

Особисто я та мої колеги головним результатом цієї революції вважаємо власнодум розроблену інаваційну Конституцію. Навіть якщо Україна буде зруйнована вщент, то і тоді цей результат буде значимим і потрібним. Все решта – мотлох історії.

Водночас навіть вироджена революція не є мертвою. **Інаваційні ідеї переживають людей і втілюються іноді дуже несподіваним чином.**